

Pravljíčna dežela, ki to ni

Tadžikistan

En izmed taborov
na trekingu
Foto Marinka
Dretnik

Tadžikistan, znan kot "streha sveta", je ena najbolj goratih držav na svetu, saj 93 odstotkov njenega kopnega velja za gorato ozemlje. To je kraj, kjer se mogočna Himalaja sreča s Tjanšanom (Tian Shan, Nebeško gorovje), Karakorumom in Hindukušem, stoletja stara mreža poti pa prečka odročni teren ter povezuje osamljene vasi in pastirske taborje. Čeprav je infrastruktura krhka in je turizem v povojih, ta srednjeazijska država izjemno privlači pustolovske duše.

Kam

Načrt Ž. Po vsej zmešnjavi s kovidom, cepljenji, letalskimi vozovnicami, vojnami smo se odločile za cilj, ki sprva sploh ni bil ena od možnosti, Tadžikistan. Še ta bi se lahko tik pred zdajci spremenil v načrt X ali Y, če bi bila katera od nas na PCR-testu pozitivna. Test bi lahko opravile tudi na letališču v Istanbulu, kjer bi bil precej cenejši in še v rokah ga imaš v eni uri. Toda, kaj če ...

Tadžikistan? Kje pa je to? To je bil pogost odziv pri znancih, ko sem jim povedala, kam odpotujem poleti. Tadžikistan je država nekdanje Sovjetske zveze. Leži v Srednji Aziji, na severu meji na Kirgizijo, na vzhodu na Kitajsko, na zahodu na Uzbekistan, na jugu na Afganistan. Velik je za sedem Slovenij in ima devet milijonov prebivalcev. "Bog ga je obdaril z gorami in vodo," je rekel Saidbackov dedek.¹ Malo manj kot polovico države na vzhodu pokriva Pamir, na severozahodu pa so Fannske gore, ki so med pohodniki priljubljeneje, ker so bliže Dušanbeju (Dushanbe), so nižje in prijaznejše kot visoki, ledenikov in ledeniških rek polni, divji in oddaljeni Pamir.

V dopoldanskem času smo prispele v Dušanbe. 42, celo 44 stopinj Celzija nas je kar šokiralo, naivno smo namreč mislile, da smo pobegnile pred vročino v Sloveniji. Dušanbe je glavno mesto Tadžikistana, ki nas je pozitivno presenetilo. Podnevi vroče, zvečer pa se spremeni v prijetno oazo. Čudoviti parki, polni

vrtnic, vodometov, urejenih potk in klopč, ki so ob večerih popolnoma zasedene. Kot da so vsi prebivalci glavnega mesta zunaj.

Diuja cesta

Če želimo v Pamir, moramo pridobiti dovoljenje GABO in si urediti prevoz do glavnega mesta Khoroga.² Letališče v Khorogu namreč že nekaj let ne obratuje. Območje Pamirja predstavlja skoraj polovico države, vendar je dom le trem odstotkom prebivalstva. Od Dušanbeja se avtocesta M41, katere del je tudi znamenita cesta Pamir Highway, razteza skozi pokrajino Kulyab. Vožnja traja sedemnajst ur ali več. Za prevoz do Khoroga plačamo precej več kot drugi sopotniki v avtu. V dveh letih raznih karanten smo že pozabile na previdnost pri dogovarjanju cen za storitve. Čaka nas dobrih 580 kilometrov vožnje na neudobnih rezervnih sedežih v zadnjem delu džipa. V avtu nas je poleg voznika Beknazarja sedem.³ Prvih tristo kilometrov sem se spraševala, zakaj je voznik za slabih šeststo kilometrov napovedal toliko ur vožnje, cesta je bila namreč odlična in potovali smo dokaj hitro. Potem pa se je začelo; skoraj tristo kilometrov po makadamski cesti, speljani nad reko Panj, ki meji na Afganistan. Tam pa bivajo talibani. Cesta je ozka, polna lukenj in kljub zaprtima mejnima pre-

² GABO – dovoljenje regije Gorno-Badakhshan Autonomous Region.

³ Beknazar, voznik džipa, ki smo ga najele za vse prevoze v Pamirju.

¹ Saidback, vodja agencije Pamir Mountains.

hodoma na vzhodu s Kitajsko in na severu s Kirgizijo polna tovornjakov. Za teh 280 kilometrov smo potrebovali devet ur. Sredi noči smo prispeli v Khorog in prenočili pri Beknazarju.

Krutost, skrita pod lepoto

V Khorogu smo si v pisarni PECTA uredile treking. To je dokaj preprosto, Mirzi,⁴ ki odlično govori angleško, smo povedale svoje želje, število dni trekinga, težavnost ... Svetoval nam je treking iz vasi Bachor, od koder se čez 4795 metrov visok prelaz pride v vas Bardara. Ker smo bile štiri, smo potrebovale dva osla (eden lahko nosi osemdeset kilogramov) z vodnikoma, vodnika in kuharja, lahko pa bi kuhale tudi same. Mirza je poklical v Bachor in zadeva je bila urejena. V PECT-i smo dobile tudi dovoljenje za vstop v nacionalni park Tadžik. Hrano smo morale nabaviti same, ravno tako pa smo si same uredile prevoz do izhodišča.

Treking se je začel čez tri dni, zato smo se z Beknazarjem dogovorile za dvodnevni izlet v Wakhan, dolino, ki jo je reka Panj izdolbla med gorovji Hindukuš, Karakorum in Pamir. To je kakšnih dvajset kilometrov širok pas ozemlja v Afganistanu, ki ločuje Tadžikistan od Pakistana, in ga imenujejo tudi Wakhanski koridor. Tu smo se res približali Afganistanu in talibanom. Beknazarja smo spraševale, kako se razumejo s talibani, ali imajo težave z njimi in podobno. Začudile smo se, ko nam je povedal, da se z njimi razumejo,

da pa imajo težave s tadžikistansko oblastjo, ki skuša pokrajini Gorno-Badakhshan odvzeti avtonomijo. Pojasnil je, da oblast ljudem krati človekove pravice in da so bili maja in junija protesti, na katerih je prišlo do streljanja in žrtev. Veliko mladih fantov so odpeljali – verjetno v zapore – in družine ne vedo, kje so in kaj se dogaja z njimi. Če bi maja, ko smo kupile letalske vozovnice, vedele, kaj se dogaja v Tadžikistanu, Pamirja zagotovo ne bi videle.

Prenočili smo v vasi Langar. Naslednji dan nas je precej dolgo premetavalo na slabi cesti, speljani po slikoviti pokrajini nad reko Pamir. Čez prelaz Khar-gush, 4300 m, smo se priključili cesti Pamir Highway ter vrnili v Khorog.

*Pamir Highway
Foto Marinka Dretnik*

*Dolina Wakhan z
mejno reko Panj;
na drugi strani je
Afganistan.
Foto Marinka Dretnik*

⁴ Mirza, zaposlen v pisarni PECTA, <http://visitpamirs.com/>.

Prelaz Shtik Lazar je na višini 4795 metrov. Z leve: Mina, Suzi in Marinka. Foto Marinka Dretnik

Treking

Ob šestih zjutraj smo že nalagale transportne vreče na streho Beknazarjevega džipa. Odvečne stvari smo pustile pri gostiteljici Lalmo (*homestay*) in se za teden dni poslovile od udobja.⁵ Vožnja do izhodišča je minila hitro, treba je bilo prečkati nekaj potokov, ki so zjutraj še nizki, in po štirih urah smo bili na izhodišču. Oprema se je z avta selila na osle. Zraven je bil še en osliček; brala sem, da se morajo osli prilagoditi na višino in nošnjo ter da to traja leto dni. Zanimivo je, da imajo vsi osli "podaljšane" nozdrvi. Ko so majhni, jim jih z rezom povečajo, da zaradi gibanja na višini do 5000 metrov z vdihom zajamejo več zraka. Rokujemo se z vodnikom Bunyodom Imomyorbekovom, vodnikoma oslov in ob najbolj vroči uri dneva začnemo hoditi. Šest ur hodimo med gorami, po pašnikih, med kravami in skačemo čez potoke do prvega tabora. Utrujene in lačne smo, a pred tem je treba postaviti šotore. Po skromni večerji že pred dvajseto uro grejemo spalne vreče. Noč je mrzla in vetrovna. Topla *spalka*, termo perilo in kapa naredijo počitek kar udoben.

Prečenje divjih ledeniških rek Foto Marinka Dretnik

⁵ *Homestay*, bivališče pri domačinih. V Aziji je zelo priljubljeno.

Pot se zlagoma vzpenja, kar nekaj možicev je ob njej, živina je vsepovsod, predvsem krave, više gori tudi jaki. Zvečer se grejemo ob ognju, ki ga zakurimo z njihovimi posušenimi iztrebki. Gore okoli nas so prekrita z ledeniki. Pogosto je treba sleči hlače, se z eno roko oprijeti vodnika in s pomočjo palice v drugi roki loviti ravnotežje v širokih, globokih, deročih in mrzlih ledeniških rekah, ki jih na naši poti ni malo; brez športnih sandal bi nam trda predla. Hodimo mimo krasnih jezer. Na višini 4500 metrov nas preseneti dih jemačo jezero Zarojkul. Je turkizno modre barve, z nekaj otočki in obdano z belimi gorami. Po lepoti se kosa z laguno Los Tres v Patagoniji. Sedimo in ga občudujemo. Tabor postavimo nedaleč stran.

Tukaj sem si zaželela malce več počitka. Prešinilo me je, kako to, da v dolini nisem pomislila na "rest day",⁶ ki mi je poznan z drugih trekingov po Aziji.

Noč na tej višini je še posebej mrzla, zjutraj je okoli šotorov led. Zaradi prečenja dvokilometrskega ledenika na poti do prelaza Shtik Lazar na višini 4795 metrov vstanemo zelo zgodaj. Čez dobri dve uri je ekipa srečno na drugi strani ledenika in na prelazu.

⁶ *Rest day* – prosti dan oz. dan počitka med trekingom.

Koristne informacije za organizacijo trekinga v Pamirju

Organizacija PECTA – Pamirs Eco-Cultural Tourism Association – vam pomaga pri načrtovanju potovanja. Podpira lokalni turizem v Pamirju in posebno pozornost namenja podpori domačinov. Pri tako imenovanem mikro turizmu dobi denar neposredno izvajalec. Na koncu trekinga smo za opravljeno storitev namreč plačale vodniku in drugim članom skupine, ne agenciji. GABO – Gorno-Badakhshan Autonomus Region – je dovoljene za vstop v Pamir. Pridobite ga lahko hkrati z elektronskim vizumom ali pa si ga uredite v Dušanbeju. Med vožnjo do Khoroga ga na vojaških kontrolnih točkah večkrat zahtevajo, treba je pokazati tudi potni list (svetujem, da imate s sabo vsaj deset kopij potnega lista, ki jih predložite dovoljenju, s čimer se izognete dolgotrajnemu čakanju; uradniki namreč vse podatke iz potnega lista prepisujejo v velik zvezek, kar je precej dolgotrajno opravilo). Cene za dan trekinga: vodnik 40 USD, osel z vodnikom 30 USD, kuhar 30 USD (lahko kuhate tudi sami), kuhinjska oprema 10 USD. Osel lahko nosi 80 kg. Plačate tudi dneve, ko se skupina vrača na izhodišče (običajno dodatna dva dneva). Najem džipa z voznikom: 0,7–0,9 USD na kilometer. Hrano nabavite sami v marketu ali na tržnici. Vodniček: Jan Bakker and Christine Oriol: *Trekking in Tajikistan*. Cicerone, United Kingdom, 2018. Opombi: Če bi šle še enkrat, bi si kuhale same, saj je časa za to dovolj. V te kraje zaide zelo malo turistov, zato so tako postopki za urejanje trekingov kot sami trekingi precej neobičajni in potekajo dokaj spontano.

Sledi naporen, strm in previden sestop na drugo stran. Prvi dan sestopamo po prostrani, kamniti in pusti pokrajini. Posameznik kar izgine v njej. Čarobno je! Po dnevu in pol pridemo do zelenih polj žita, graha, krompirja in majhnih kamnitih kolib. To pomeni, da vas ni več daleč. Tik pred vasjo je pot vklesana v peščeno zemljo, kjer kamni nad našimi glavami komaj čakajo, da se skotalijo v globino. Hitimo.

Hiše so grajene iz kamna in blata, okoli njih so žitna polja, rože in drevesa, polna sladkih marelic. Brala sem o gostoljubnosti ljudi v dolini Bartang, kjer smo zaključili petdnevno pot, na kateri nismo srečali žive duše, a pričakovanja so bila presežena. Vabilo na čaj, kruh, sladkor, bombone, sladke marelice in klepet je prišlo že iz prve hiše. Med potjo do prenočišča nismo ostale neopažene, vsepovsod so nas vabili na čaj, marelice pa smo si lahko z njihovim dovoljenjem sproti trgale z dreves. Na vprašanje, od kod smo, smo običajno odgovarjale: "Slovenija, ex Jugoslavija."

Večer v vasi je bil prijeten in pogovor zelo sproščen, čeprav smo se že poslavljale od skupine in Beknazarja. Slovesa so v obdobju medomrežja precej lažja ...

Jizeu

Do glavne ceste v dolini Bartang smo se spustili po adrenalinski cesti. Beknazar je res mojster vožnje! Cesta je speljana tik ob divji reki Bartang, ki teče skozi ozke kanjone pod visokimi in nazobčanimi vrhovi ter se vije skozi srce narodnega parka Tadžik. Bartang v njihovem jeziku pomeni ozek prehod.

Naš Pamir, od 1. 8. do 6. 8. 2022

(treking se lahko podaljša)

1. dan: vožnja do vasi Bachor (tri ure), hoja do Hot Spring Camp (pet ur)
2. dan: Hot Spring Camp–Cahen lake (domače ime za Onion lake, imenovale smo ga kar Čebulno jezero; osem ur)
3. dan: Čebulno jezero–jezero Zarjokul (štiri ure)
4. dan: Zorjokul, čez prelaz v dolino Bartang (osem ur)
5. dan: dolina Bartang–vas Bardara (osem ur)
6. dan: vožnja iz Bardara ob reki Bartang do izhodišča za vas Jizeu, hoja do vasi in nazaj (šest ur), vožnja v Khorog

Med vračanjem v Khorog smo obiskale še oddaljeno vasico Jizeu, dostopno le peš. Začetek je bil adrenalinski, divjo in široko reko Bartang smo prečile po visečem mostu in se nato dve uri vzpenjale do vasice, kjer so nas spet povabili na klepet, čaj, bombone, marelice in višnje. Čas smo izkoristile še za sprehod ob jezeru nenavadnih barv.

Zvečer smo spet v Khorogu pri Lalmo. Prhanje, toplota, postelja, pranje ... Zjutraj nam Lalmo pripravi odličan zajtrk, ki nas čaka na prtu, pognjenem na tleh v vrtni uti. Pred nami je naporna vožnja nazaj v Dušanbe, mejni prehod s Kirgizijo je namreč zaprt in posledično je v tej pokrajini manj turistov. Običajna pot vodi iz Dušanbeja v Oš. Veselim se vožnje ob reki Panj podnevi, divje pokrajine se namreč ne morem ogledati.

Počitek ob Čebulnem jezeru
Foto Marinka Dretnik

Gora Mirali
Foto Marinka Dretnik

Fannske gore

Dušanbe je vroč. Bivamo v hostlu blizu središča in se pripravljamo se za treking v Fannskih gorah, ki ležijo na severozahodu Tadžikistana. Izbrale smo enega najbolj priljubljenih večdnevni trekingov, Jezersko zanko (Lakes Loop Hike).

Vse je precej preprostejše kot v Pamirju. V vasi Artuch, ki leži blizu Uzbekistana, smo v dobrih štirih urah. Vozimo se pretežno po asfaltirani cesti. Namestimo se pri domačinih (*homestay*), kjer spoznamo vodnika Majidova Fajziboja, mladega učitelja angleščine, potem pa se prepustimo vodenju desetletnega Ibrahima po vasi. Pokaže nam skrite koticke vasi, šolo in kozje bližnjice. Na koncu se mu oddolžimo z žogo, ki jo kupimo v malem marketu, ki je pravzaprav soba v eni izmed hiš. Tudi to trgovino nam pokaže on. Skupino poleg Fajziboja in nas štirih sestavljajo dva vodnika oslov, trije oslički in pes Rex. Še ena zanimivost o živalih: Rex ima, tako kot večina psov, ki sem jih videla v Tadžikistanu, prirezana ušesa in skrajšan

rep. Tako kosmatince zaščitijo pred poškodbami, ki jih dobijo, ko se odpravijo na osvajanje samičk, pri čemer niso brez tekmecev. Nenavadno se mi je zdelo, da Rex, čeprav je bil velik in kosmat pes, ni imel no-

Suzi in Ibrahim Foto Marinka Dretnik

Glavo in telo smo pripravile na 3200 metrov visok prelaz. Pri Ruskem kampu zapustimo cesto in se vzpnemo do jezera Chukurak, ki leži na višini 2400 metrov. Naša dva šotora sta že postavljena ... Ampak ura je komaj pol enih! V opis trekinga se je prikradel škrat, Saidback se je zatipkal. Da ubijemo čas, se odpravimo do uro hoda oddaljenih zgornjih jezer, ki imajo vsako svojo barvo. Ta popoldan je tudi edini, ko potrebujemo pelerine.

Fannske gore so znane po čudovitih jezerih, a vode za pitje in kuhanje ni v izobilju. Fajziboj pozna skrite izvire, kjer si lahko napolnimo čutare. Med vzponom na prelaz Chukurak prehitimo skupino 38 Izraelcev. Beseda da besedo in sledi vprašanje, od kod smo. "Slovenija, da!" končno potrdimo, ko se eden od Izraelcev oglasi: "Dončić!" Odslej pri pojasnjevanju rečemo *ex* Jugoslavija ali Dončić. Izraelci so samooskrbni. S sabo nosijo ogromne nahrbtnike z vso potrebno opremo ter hrano in nimajo vodnikov.

*Skupina na trekingu v Fannskih gorah
Foto Marinka Dretnik*

Pogostitev ob poti Foto Marinka Dretnik

benega vonja. Verjetno zaradi suhega zraka. Tadžiki imajo lep odnos do živali, čeprav sta prizevanje repov in ušes ter širjenje oslovih nozdrvi nekoliko kruta načina lajšanja življenja živalim.

Pot

Treking začnemo z lagodno hojo po cesti, kjer srečamo nekaj lepo oblečenih otrok s šolskimi torbami. Fajziboj nam razloži, da so to otroci, ki se uvajajo v prvi razred. Po cesti pridemo do šest kilometrov oddaljenega Ruskega kampa (Artuch Alplager), planinske kočice, ki je bila v času Sovjetske zveze bivališče ruskih alpinistov med vzponi v Fannskih gorah. Všeč mi je ta hoja po cesti, opazujem ljudi, ki delajo na ograjenih travnikih in poljih. Vsako ima majhno uto. Travo kosijo s srpom ali "nitkarico", nato jo še svežo zvežejo v snope in posušijo. Suhe snope osli odnesejo v dolino. Ti kopitarji so v teh krajih zelo pomembni, nosijo seno, drva, lastnike, prtljago ... Med potjo smo večkrat povabljeni na čaj, kruh, sladkor in jogurt.

Pred nami je jezero Kulikalon.
Foto Marinka Dretnik

Zakaj na prelaze

Ker so od tam jezera videti najbolj čudovita in vredna vsakega višinskega metra! Na prelazu smo, pod nami so jezera Kulikalon in več majhnih jezer. Povezana so z večjimi ali manjšimi potoki. Obdajajo jih več kot štiri in pet tisoč metrov visoke gore, med katerimi kraljuje pettisočak Mirali Peak. Tabor postavimo na koncu doline pod prelazom Alaudin, od koder z zelenega rta enega od jezer zremo v steno gore Mirali. Danes je še posebej lepo. Iz tople spalne vreče, s kapo na glavi, zvečer in v zgodnjem jutru občudujemo Mirali. Kljub šotoru vse noči v Fannskih gorah prešpimo pod milim nebom, saj so temperature precej višje kot v Pamirju.

Pot nas vodi mimo jezer tik pod goro, prečkamo nekaj majhnih potokov in se vzpnemo 3800 metrov visoko na prelaz Alaudin, od koder se nam odpre pogled na prekrasni jezera Alaudin in Kitara. Lep čas sedimo na vrhu, preden se lotimo zelo strmega sestopa do jezera. Položaj je tu precej drugačen kot v Pamirju, pozna se, da je dostop do jezer kratek in preprost. Precej je šotorov, ljudi, celo lokal je tam. Taborimo na južnem delu jezera, odmaknjeni od preostalih. Zadnja noč v gorah Tadžikistana. Razgled je kot vedno čudovit, spimo pod zvezdami in se naslednje jutro spustimo do slabe pol ure oddaljenega tabora Alaudin base, kjer nas čakajo džip, Saidbek in slovo od ekipe.

Naše Fannske gore, od 10. 8. do 15. 8. 2022

1. dan: Dušanbe–vas Artuch (pet ur)
 2. dan: Artuch–Chuchurak (tri ure hoje)
 3. dan: Chuchurak–prelaz–Kulikalon (šest ur)
 4. dan: Kulikalon–Alaudin (šest ur)
 5. dan: Alaudin–Alaudin base camp (ena ura hoje), vožnja do Iskanderkula, ogled jezera in slapov
 6. dan: vožnja v Dušanbe (vmes ogled trdnjave Hisor)
- Kdor je na tesnem s časom, lahko opravi ta trekking v treh oz. štirih dneh, vendar z več vožnje (razdalja je približno 40 km): 1. dan Dušanbe–Chukurak kamp, 2. dan, Chukurak–Kulikalon, 3. dan Kulikalon–Alaudin, 4. dan vožnja v Dušanbe.

Sledi adrenalinska vožnja do glavne ceste Panjikt–Dušanbe. Imamo še dober dan do odhoda v Evropo. Peljemo se do velikega jezera Iskanderkul, priljubljenega med turisti. Ne vidimo ga v vsej lepoti in veličastnosti, saj so jezera najlepša s prelazov. Od jezera Alaudin, kjer smo zaključili trekking, do Iskanderkula je dva dni hoje. Vsekakor boljša izbira. Za naslednjč.

Po dobrih treh tednih zapuščamo gorato deželo, (še vedno) skriti biser skrivnostne pokrajine.

Obe območji v nekaj besedah

Pamir: prijazni ljudje, daleč, divje, samota, dolge etape, višina, pitna voda na dosegu, prečenje rek, ne priporočam brez vodnika, saj je pogosto treba prečkati ledeniške reke, ki so široke globoke, deroče in nevarne za nepoznavalce.

Fannske gore: prijazni ljudje, blizu, veliko pohodnikov, krajše etape, prelazi, nižje, toplo, pitna voda ni vedno na dosegu roke, lahko se odpravite sami (Jezerska zanka).

Koristne informacije za organizacijo trekinga v Fannskih gorah

Trekking smo si uredile v agenciji Pakol travel, <https://www.pakoltravel.com/>, lastnik je Saidbek Shakarov (ima tudi profil na Facebooku, je zelo odziven).

Cene (na skupino): vodnik 40 USD, osel in vodnik osla 30 USD, najem kuhinje (trilitrska plinska jeklenka, čajnik, lonec, žlica, krožnik) 10 USD, prevoz iz Dušanbeja in nazaj 300 USD.

Hrano nabavite sami v trgovini ali na tržnici. Priporočam, da imate s sabo svoj komplet za obrok (žlica, krožnik).

Nahrbtnik dajte v močnejšo vrečo, da se ne poškoduje med transportom na oslovem hrbtu.

Vodniček: Jan Bakker and Christine Oriol: *Trekking in Tajikistan*. Cicerone, United Kingdom, 2018.

Pamir ali Fannske gore?

Najbolje oboje. Kdor išče prvinskost, divjino, samoto, preprosto kuhinjo ... vsekakor mora v Tadžikistan. Hrana in oprema sta skromni, ni velikih kuhinjskih šotorov, stolov, miz in dodatnega osebja za razvajanje pohodnikov, kot je to običajno v priljubljenih turističnih deželah (Peru, Ladak, Nepal ...), kamor se zgrinjajo trupe pustolovcev. Na trekingu v Pamirju in Fannskih gorah so kosi kuhinjske opreme čajnik, lonček

*Kamp ob jezeru Alaudin
Foto Marinka Dretnik*

za kuhanje hrane, plinski gorilnik, nož in deska za rezanje, en lonček, ena žlica ... Za celo ekipo. Kuhinja je navaden šotorček, miza je prt na tleh. Ljudje, ki jih najameš kot vodnike, so lovci, pastirji, nabiralci ali rudniški delavci, ki deželo poznajo kot svojo dlan. Niso plezalci in reševalci, so pa odlična družba, varno te vodijo od izhodišča do cilja, razbremenijo te težkega nahrbtnika, zvečer poskrbijo za ogenj in ti pokažejo prave lepote svoje dežele – za lepoto pa je treba potrpeti!

Splošne informacije

Vizum – za vstop v Tadžikistan je nujen vizum. Najlažje ga je urediti elektronsko. Nanj čakate 5–7 delovnih dni, lahko pa ga dobite tudi na letališču v Dušanbeju. Hkrati z vizumom lahko zaprosite za dovoljenje GABO (dovoljenje za obisk Pamirja oz. pokrajino Gorno-Badakhshan). Cena vizuma je 50 evrov, dovoljenja GABO pa 20 evrov. Za Fannske gore dovoljenje ni potrebno.

PCR – za vstop v državo smo potrebovale negativen PCR-test, ki ni smel biti star več kot 72 ur; zdaj verjetno ni več nujen.

Časovna razlika – 3 ure (minusa).

Denar – s sabo imejte novejšje ameriške dolarje; plačujete lahko z dolarji ali somoni (njihova denarna enota).

Podnebje je suho.

Potovale smo Suzana Planšak - Suzi, Jasmina Popič -Mina, Loreta Vlahović in Marinka Dretnik. Na trekingu v Pamirju smo bile od 1. 8. do 6. 8. 2022, v Fannskih gorah pa od 10. 8. do 15. 8. Celotno potovanje je trajalo od 25. 7. do 20. 8. 2023 (od 16. 8. do 20. 8. smo raziskovale Istanbul). 📍

*Prelaz Alaudin, spodaj jezero Alaudin
Foto Marinka Dretnik*